

OTTO WEININGER

Cuprins

Capitolul I Bărbați și femei / 7

Capitolul II Archienoplasma și thelyplasma / 13

Capitolul III Legi ale atracției sexuale / 25

Capitolul IV Homosexualitatea și nevroza / 34

Capitolul V Caracter

Capitolul VI Femeile emancipate / 57

Sex și caracter

PARTEA A II-A TIPURILE SEXUALE / 67

Traducere de Mioara Mocanu

Capitolul I Bărbați și femei / 69

Capitolul II Sexualitate masculină și sexualitate feminină / 75

Capitolul III Conștiință masculină și conștiință feminină / 83

Capitolul IV Talent și genialitate / 95

Capitolul V Intelectare și memorie / 105

Capitolul VI Memorie, logică, etică / 127

Capitolul VII Logica, Etica și Est / 137

Capitolul VIII Problema Eul-ului și genialitatea / 147

Capitolul IX Psihologie masculină și psihologie feminină / 165

Capitolul X Maternitate și paternitate / 193

Capitolul XI Etică și estetică / 217

Capitolul XII Esența femeii și sensul ei în univers / 237

Capitolul XIII Evoluția / 251

Capitolul XIV Femeia și umanitatea / 311

INSTITUTUL EUROPEAN
2009

Cuprins

Capitolul I Bărbați și femei / 7
Capitolul II Arrhenoplasma și thelyplasma / 13
Capitolul III Legi ale atracției sexuale / 25
Capitolul IV Homosexualitate și pederastie / 41
Capitolul V Caracterologie și morfologie / 47
Capitolul VI Femeile emancipate / 57

PARTEA A II-A TIPURILE SEXUALE / 67

Capitolul I Bărbați și femei / 69
Capitolul II Sexualitate masculină și sexualitate feminină / 75
Capitolul III Conștiință masculină și conștiință feminină / 83
Capitolul IV Talent și genialitate / 93
Capitolul V Înzestrare și memorie / 103
Capitolul VI Memorie, logică, etică / 127
Capitolul VII Logica, Etica și Eul / 137
Capitolul VIII Problema Eul-ui și genialitatea / 147
Capitolul IX Psihologie masculină și psihologie feminină / 165
Capitolul X Maternitate și prostituție / 193
Capitolul XI Erotică și estetică / 217
Capitolul XII Esența femeii și sensul ei în univers / 237
Capitolul XIII Evreimea / 281
Capitolul XIV Femeia și umanitatea / 311

Capitolul 1

Bărbați și femei

Prin clasificarea cea mai generală a majorității viețuitoarelor, prin simpla lor caracterizare ca *mascul* sau *femelă*, ca *bărbat* sau *femeie*, nu vom reuși să aducem prea multă lumină asupra faptelor. Mulți dintre noi simt, într-o măsură mai mare sau mai mică, insuficiența acestor concepte. Să punem ordine în rândul acestor fapte este, înainte de toate, scopul acestei lucrări, adică acela de a face lumină în această privință.

Mă alătur celorlalți autori care au scris recent despre fenomenele legate de această temă, și aleg, ca punct de plecare al considerațiilor mele, faptele stabilite de istoria evoluției (embriologia), referitoare la nediferențierea sexelor în momentul formării embrionului la om, plante și animale.

Unui embrion uman, de pildă, care este mai tânăr de 5 săptămâni, nu-i putem afla cu precizie sexul care urmează să se dezvolte ulterior. Abia în săptămâna a cincea încep acele procese, care conduc spre sfârșitul lunii a treia de sarcină, la evoluția, într-o direcție sau alta, a structurii genitale, la început comună ambelor sexe, și apoi la formarea individului complet, ca ființă precis definită din punct de vedere sexual¹. Nu este necesară însă, aici, descrierea amănunțită a acestui fenomen.

Cu acea zestre bisexuală a fiecărui organism, chiar și a celui extrem de evoluat, poate fi pusă foarte ușor în relație lipsa unei dispariții complete a caracterelor celuilalt sex la un individ unisexual dezvoltat, fie el vegetal, animal sau uman. *Diferențierea sexuală* nu este, de fapt, niciodată, definitivă. Toate particularitățile sexului bărbătesc sunt atestate parțial și la sexul femeiesc, chiar dacă numai slab dezvoltate; iar la rândul lor, caracterele sexului femeiesc există, întrucâtva, în totalitate la bărbat, chiar dacă foarte reduse în evoluția lor. Spunem că ele există într-un mod „rudimentar”. Tot astfel, însăși femeia cea mai feminină, pentru a lua drept exemplu ființa umană care ne va interesa de

¹ Desigur – suntem siliți să ajungem la această concepție datorită nevoii noastre de continuitate – diferențele sexuale trebuie să fie oarecum preformate, formate deja înainte de perioada primei diferențieri, chiar dacă anatomic, morfologic sunt invizibile și nu se revelă ochiului nici cu microscopul cel mai puternic.

acum încolo aproape în exclusivitate, are în locul bărbii masculine un puf fin, nepigmentat, numit „lanugo”, și însuși bărbatul cel mai masculin are sub mamelon o serie de glande a căror evoluție a încetat. Dacă cercetăm mai temeinic aceste lucruri, în special zona organelor genitale și cea a traseelor de drenare, mai precis zona lui „tractus urogenitalis”, nu se poate să nu observăm la fiecare sex în parte structurile celui alt sex în stare rudimentară, care se află într-un paralelism fără lacune.

Aceste cercetări ale embriologilor pot fi puse într-un raport sistematic cu altele. Dacă desemnăm diferențierea sexelor cu termenul lui Häckel de *gonocorism*, se impune să distingem mai întâi, la diferite soiuri și specii, *grade* diferite ale acestui gonocorism. Nu numai diverse soiuri de plante, ci și specii de animale se vor caracteriza printr-o *latență mai mare sau mai mică* a caracterelor celui de-al doilea sex. Într-o abordare largită, cazul cel mai extrem de diferențiere sexuală, deci cel mai pronunțat gonocorism, îl întâlnim în *dimorfismul sexual*. Este vorba de o anumită particularitate a anumitor specii de gândaci, care constă în aceea că masculii și femelele din cadrul aceleiași specii se deosebesc la fel de mult, sau chiar mai mult, după aspectul exterior decât membrii a două familii și specii complet diferite. Vertebratele nu prezintă niciodată un gonocorism atât de accentuat așa cum se prezintă el de pildă la crustacee sau la insecte. În cazul lor, nu există niciodată o separare a masculilor de femele atât de pronunțată ca în cazul dimorfismului sexual ci, dimpotrivă, pretutindeni apar nenumărate forme sexuale mixte, inclusiv așa-numitul „hermafroditism anormal”, iar printre pești există chiar familii cu hibriditate exclusivă, cu „hermafroditism normal”.

Așa încât, putem presupune, din capul locului, că vor exista nu numai masculi extremi cu resturi înfime de feminitate, dar și femele extreme cu masculinitate foarte redusă, iar în centru, aglomerate între cei doi poli, se vor afla forme hibride, în timp ce între cele trei puncte vor rămâne doar intervale vacante. În centrul preocupărilor noastre se află omul, dar aproape tot ce putem spune despre el se poate aplica, cu modificări mai mari sau mai mici, și la majoritatea celorlalte ființe cu reproducere sexuală.

Însă, în ceea ce-l privește pe om, intră în joc, fără nici o îndoială, următorul aspect: între bărbat și femeie există nenumărate gradații, adică „forme sexuale intermediare”. Așa cum fizica vorbește despre gaze ideale, adică despre cele care se supun întocmai legii lui Boyle-Gay-Lussac (dar din care, în realitate, nu se conformează acesteia niciunul), și le ia ca punct de plecare pentru a constata în caz concret abaterile de la ea, tot așa putem stabili două tipuri sexuale: un bărbat ideal, M și o femeie ideală, F care nu există în realitate. Aceste tipuri, nu numai că pot, dar și trebuie să fie construite. Nu doar „obiectul artei”, ci și obiectul științei este tipul, ideea, perfect platonice. Fizica științifică cercetează comportamentul corpului perfect rigid și al celui perfect elastic, deși este conștientă că realitatea nu i-l va oferi spre confirmare nici pe unul, nici pe

celălalt; intermedierea empirică între cele două tipuri servesc doar ca punct de plecare în cercetarea tiparelor de comportament care, pornind de la teorie la practică, sunt tratate și descrise exhaustiv drept cazuri mixte. Exact la fel, între bărbatul perfect și femeia perfectă nu există decât totalitatea treptelor intermediare posibile ca proximități ale celor două puncte extreme, un fapt la care nici măcar intuiția nu poate accede vreodată.

De bună seamă că trebuie să fim atenți: aici nu e vorba, pur și simplu, de o structură bisexuală, ci de o bisexualitate marcantă, și nici de simple trepte sexuale medii pur și simplu, de hermafrodiți (fizici sau psihici) la care s-au limitat până astăzi, din motive evidente, toate considerațiile de acest gen. Ideea prezentată în această formă este complet nouă. Iar astăzi, sunt desemnate drept „trepte sexuale intermediare” numai treptele sexuale de mijloc, ca și cum, matematic vorbind, s-ar afla acolo un loc de aglomerare care ar fi mai mult decât o mică porțiune restrânsă pe linia de îmbinare a două extreme la fel de dens ocupată pe toată lungimea ei!

Deci, bărbatul și femeia sunt ca două substanțe distribuite pe indivizi vii, aflate într-un raport de combinare diferit, fără ca vreodată coeficientul unei substanțe să atingă valoarea zero. Am putea spune că, empiric, nu există nici bărbat, nici femeie, ci numai un gen masculin și unul feminin. De aceea, de acum încolo, nu ar trebui să mai denumim individul A sau individul B cu termenul de „bărbat” sau „femeie”, ci să-l descriem pe fiecare în funcție de fragmentele pe care acesta le are de la amândoi, aproximativ în felul următor:

$$A \begin{cases} \alpha & M \\ \alpha' & W \end{cases}$$

$$B \begin{cases} \beta & W \\ \beta' & M \end{cases}$$

unde întotdeauna

$$0 < \alpha < 1,$$

$$0 < \alpha' < 1,$$

$$0 < \beta < 1$$

$$0 < \beta' < 1$$

Există nenumărate probe mai precise pentru această concepție – unele de mare generalitate – expuse, cu scop pregătitor, în introducere. Să ne amintim de toți „bărbații” cu bazin și sâni feminini, cu barba inexistentă sau rară, cu talie pronunțată, părul capului peste măsură de lung, precum și de toate „femeile” cu șolduri înguste¹ și sâni plați, cu pernțe de grăsime în zona femurală, voce aspră

¹ Nu lățimea absolută a bazinului cu distanță măsurată în centimetri între protuberanțele coapselor și ale osului iliac, ci lățimea relativă a șoldurilor în raport cu lățimea

și gravă și cu mustată (a cărei copioasă dispunere se manifestă mult mai des decât se observă de obicei, întrucât nu e lăsată să se dezvolte natural; despre barba, care crește la atâtea femei după climacteriu, nu va fi vorba aici) etc. Toate aceste fenomene care se regăsesc, în mod semnificativ îngemănate aproape întotdeauna în același om, sunt cunoscute oricărui clinician sau anatomist practicant conform intuiției proprii, doar că nu au fost încă nicăieri sistematizate.

Câmpul larg de variație a cifrelor, cuprinse în lucrări și în diversele cercetări antropologice și anatomice, servește, fără excepție, la măsurarea diferențelor dintre sexe, și vine în sprijinul amplei demonstrații cu privire la opinia dezbătută aici. Cifrele ilustrative pentru sexul feminin nu încep niciodată acolo unde se sfârșesc cele caracteristice pentru sexul masculin; există permanent un domeniu central unde sunt reprezentați bărbații și femeile. Cu cât mai mult favorizează această nesiguranță teoria formelor sexuale intermediare, cu atât mai sincer trebuie ea deplânsă în interesul științei adevărate. Anatomicștii și antropologii n-au avut niciodată în vedere o descriere științifică a tipului sexului, ci s-au preocupat întotdeauna numai de caractere generale și valabile în aceeași măsură, drept pentru care ele au fost întotdeauna zădărnice de superioritatea numerică a excepțiilor. Astfel se explică confuzia și vastitatea rezultatelor tuturor calculelor efectuate.

În foarte mare măsură, procesul cunoașterii a fost împiedicat și în acest caz de preferința pentru statistică ce distinge epoca noastră industrială de toate celelalte anterioare, mai ales atunci când se ia de bun caracterul științific „indiscutabil” al acestei științe – evident, în virtutea firavei sale înrudiri cu matematica. S-a urmărit elaborarea *mediei*, și nu a *tipului*. Nu s-a înțeles defel că în sistemul științei pure și nu al celei aplicate, numai acesta contează. Din acest motiv, datele pe care le oferă în prezent morfologia și psihologia nu îi oferă nici un răspuns celui interesat de tipuri. În această direcție, ar trebui efectuate toate măsurătorile și toate calculele în amănunt. Ceea ce există, se dovedește a fi, chiar și în sens mai larg (nu tocmai în înțeles kantian), complet inutilizabil pentru știință.

Totul se reduce la cunoașterea lui B și F, la precizarea corectă a bărbatului ideal și a femeii ideale (ideal în sens de tipic, fără orice altă valorizare).

Dacă se va izbuti să se cunoască și să se construiască aceste tipuri, atunci aplicarea lor în practică, descrierea fiecărui caz concret în funcție de proporția amestecului de caracteristici vor fi pe cât de simple pe atât de fructuoase.

Să rezumăm conținutul acestui capitol: nu există nici o ființă care să poată fi caracterizată nemijlocit ca fiind de sex unic determinat. Dimpotrivă,

umerilor este un criteriu fizic oarecum mai sigur utilizabil întotdeauna pentru conținutul de F.

realitatea indică o fluctuație între două puncte unde nu se mai întâlnește nici măcar un singur individ empiric – fiecare situându-se undeva între acestea două. Sarcina științei constă în a stabili poziția fiecărei ființe situată între cele două proiecte de construcție; acestor două proiecte nu trebuie să li se atribuie, în nici un caz, o existență metafizică, situată în vecinătatea sau deasupra lumii empirice. Construcția lor este necesară din motivul euristic al realizării unei copii cât mai fidele a realității.

Supoziția acestei bisexualități a lumii vii (din cauza unei diferențieri sexuale niciodată integrale) este străveche. Este posibil ca ea să nu fi fost străină nici miturilor chineze; în orice caz, ea era extrem de vie în cultura greacă. În sprijinul acestui fapt stau mărturie personificarea lui Hermaphroditos ca figură mitică, relatarea lui Aristophanes din Banchetul platonician, iar mai târziu, secta gnostică a ophiților considera omul originar hermafrodit, αρσενοθηλυζ.